

L'ENTREVISTA

Lluís Vilà. ARTISTA

«Sóc escultor perquè sé escoltar»

L'artista de Banyoles Lluís Vilà Vendrell reflexiona en aquesta entrevista sobre la seva obra i el seu pensament metafísic, la seva obra i els seus projectes, sovint amb el pa, com a element espiritual. Explica que és al final d'una etapa i al començament d'una altra

SALVADOR GARCIA-ARBÓS

● On fem l'entrevista, de petit, m'hi havia comprat sabates de mudar. A Can Vilà, tenien una botiga a la plaça Major de Banyoles i una a la carretera. Es comunicaven per un hort, avui un jardí *escultel·lúric*. Diu que m'obsessiona la sabateria. Em fa tanta gràcia com les seves sabates velles amb anses que ha convertit en objecte d'art i que m'ensenya, em comenta que té un vident de capçalera. «És extraordinari. Estic totalment convençut que l'estat físic és un fet temporal que es comença a acabar el dia que neixes. És més fàcil morir que viure. Suposo, com tots els no conformistes, possiblement, intueixo on vaig i intueixo el que he estat.»

—I què intuïu que heu estat?

—«Necessaries sis fulls més de diari per explicar-ho. En vides passades, tinc referències clares per gent del món de la vidència que m'han explicat altres experiències.»

—Expliqueu-me'n alguna!

—«Ens enfangaríem... És millor intuir-ho... Qualsevol persona que burxi el seu subconscient sap coses. A mi em va despertar el tema Ennio d'Alba, escriptor simbolista italià que va arribar a casa gràcies a Marisa Martelli, una gran pensadora de l'arquitectura que va viure a Creixell, a cal doctor Frigola. Creixell té uns valors tel·lúrics importants, com Banyoles. Banyoles és el segon lloc de Catalunya després de la muntanya de Montserrat. Saps com es diu el riu que passa per Creixell?»

—L'Àlguema.

—«Saps que en àrab vol dir 'purificar-se assegut'? Ho va descobrir ella, que podria estar sis dies parlant sense una coma.»

—Com vós?

—«No. Jo sóc escultor perquè sé escoltar. En canvi, pintar és un fet íntim: tu i les teves eines. Per a l'escultura necessito una comunicació exterior amb els industrials que t'aju-



Lluís Vilà, al seu estudi, amb uns murals fets amb llesques de pa. / S.G.A.

den, el de la foneria o el flequer. Ennio d'Alba em comença a fer veure el llenguatge no escrit, que és més important que l'imprès. Això em va molestar: és com els psiquiatres que volen psicoanalitzar cada dibuix.»

—I això us molesta?

—«Ho fan de manera inconscient. Volen posar etiquetes a tot arreu, com fem força tots... Però a mi, en 25 anys ningú no ha aconseguit posar-me cap etiqueta. Daniel Giralt-Miracle diu que sóc una *rara avis*, perquè sóc inclassificable.»

—Fa anys em vau explicar que havíeu estat abduït.

—«Si explico això, tot el que he dit fins ara serà paper mullat. Diàriament, tots som abduïts per la gent que ens creuem pel

carrer i estan mancats d'energia o pels albarans d'un funcionari. També ens abdueix el gran desordre. Deixem-ho aquí.»

—Quan he arribat, després de saludar-nos, m'heu parlat del vostre contacte permanent amb un vident?

—«El resultat de l'obra pictòrica és produït per la mirada interior; per això, el llenguatge de figuració el trobo limitat i prepondera la tècnica, més que el resultat. Estigues segur que es veuen més coses amb els ulls tancats. Per això has d'utilitzar tot el que tens a l'abast, de la mateixa manera que uses els professionals de la ment. Pots consultar el gran ventall que ens ofereix aquest món interior, la vidència, que a molts artistes ens agrada. Saps què fan els

recs de l'estany?»

—En quin aspecte, en l'agrònic o en l'esotèric?

—«En el psiquiàtric. El fet que de l'estany surtin tants recs fa que a Banyoles hi aflori l'engeni o un desordre neurològic. M'ho ha explicat un psiquiatre, fill de la saga de psiquiatres Obiols, del que portava en Dalí. I ho visc.»

—Banyoles havia tingut una marxa artística espectacular amb la Llotja del Tint com a espai central. I els Lluïsos: Lluís Pau, Lluís Güell, Lluís Vilar.

—«La marxa artística és dispersa, fruit de la síndrome de la crisi i, suposo, de l'egocentrisme artístic. El Grup Tint era una referència perquè hi havia una posició, una posició política, que ha quedat diluïda.»

—La democràcia ho va diluir? Com a Figueres.

—«No ens vam saber organitzar en democràcia.»

—Quin és l'efecte de la crisi?

—«Penso que en aquest moment tinc efervescència creativa. La crisi aguditza la creativitat. Després de la crisi ve l'eufòria. La crisi haurà anat bé perquè depurarà tots els infiltrats.»

—De disseny me'n voldreu parlar?

—«Em va arruïnar. El mateix mal que la pesta a l'edat mitjana l'ha fet el disseny. Sota la bandera del disseny s'han fet atrocitats. Només has d'aixecar el cap... Hi ha tanta lletjor que si no n'estigués vacunat no sortiria mai de casa.»

—Ni per anar a museus o a galeries?

—«La cultura fa por, per això tan poca gent entra als museus i a les galeries. Passa més gent per un restaurant en un cap de setmana que en una galeria en tres mesos.»

—En què trebal·leu ara mateix?

—«Ara faig moltes coses: exposicions, un *show room*, un vídeo, amb en Xavi Pérez Mati i dos llibres, que codirigim amb Ricard Planas. La mare, que té 87 anys, diu que no s'ha de parar mai i que així el cor tampoc no dirà prou. El més interessant, perquè resumeix la meua filosofia, es diu *De l'endrapar a l'undripping*. És del procés de quan vaig sortir al carrer per mostrar de manera formal el treball amb el pa, que es va exposar a la Fundació Miró el 1984. L'altre és sobre Borges.»

—Ja em ve just de saber què és el *dripping*. No és la tècnica artística de deixar gotejar la tela i que surti el que Déu vulgui?

—«Endrapar i *undripping* és una ironia fonètica derivada de l'*eat art*, l'art menjable. El menjar, quan és substantiu, és material escultòric. I *menjar*, quan és verb, té un sinònim que és *endrapar*. Al llarg del temps, en aquest recor-

gut de flirtejos i investigació plàstica, he acabat innovant amb una tècnica pictòrica, que molt bé va batejar l'amic i crític d'art Eudald Camps. L'*undripping* consisteix a endrapar la pintura. En aquest llibre, doncs, hi escriuen quatre persones: Ricard Planas; Pilar Parcerisas, que em va descobrir la faceta menjable; Arnau Puig, i Eudald Camps. Això englobaria una trajectòria de 25 anys.»

—Vicent Todolí, director de la Tate Modern de Londres, i Richard Hamilton, un dels pares del *pop art*, han dirigit *Menjar per pensar, pensar per menjar*, un llibre que reflexiona sobre l'univers creatiu de Ferran Adrià, la cuina d'avantguarda i la seva relació amb el món de l'art. Quan parleu de menjable voleu dir que es pot menjar?

—«No, però acabaré presentant el pa Vilà.»

—Pa Vilà?

—«Sí, i es podrà menjar i es vendrà a la fleca de Can Japet, que és el meu traficant de pa i, per petició del seu fill, es farà.»

—I per què el pa de Can Japet?

—«M'agrada en Japet perquè és l'únic flequer que riu. Farem un pa que serà una escultura. I que podràs comprar al mòdic preu d'un pa. Això serà *food art*. M'interessa el simbolisme de la cultura cristiana, perquè el pa representa el cos de Crist i és una presència diària i constant. Aquest pa escultura beneirà les taules com abans ho feien els quadres del Sant Sopar del menjador. Aquest pa és inspirat en la sardana *Maria de les Trenes*.»

—Parenta d'en Sadera, el compositor.

—«Que tot quedi a casa! Serà el primer pa de la civilització humana que estarà dret i presidirà la taula, i no pas com aquells quadres de l'Últim Sopar, que estaven penjats. Serà una trena descabellada, feta amb farina de Banyoles.»

—Sou panarra?